

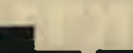
זניח איוחז
 זניח איוחז... נפלאה לי אהבתך מאהבת נשים... כך קונן דויד המלך על ירידת נפשו. וקוננו נשאהר עד היום סמל לאחוזת-ירעים. כאשר מת ביום חמישי האחרון אחי-נוכח של גמאל עבד-אל-נאצר — לא ביטל דניו קאהיר אף מישור אחד ממישורי היגינה והזימרה שלו לאות אבל. המרשל עבד-אל-חכים עאמר, הצל של נשיא מצרים מזה 27 שנים, הלך לעולמו, וכל אשר ממשלת מצרים מצאה לנכון לומר, בהודעתה הרשמית, היה: "אירע מיקרה מצער...".
 איך הלך לעולמו — מהתאבדות או מרצח? הגירסה הרשמית אמרה: הוא בלע כדורי רעל, כאשר כאו לביתו ראש המטה ומפקד הצבא המצרי, כדי להזמינו לחקירה. מכיוון שלא רצה לעמוד במשפט המשפיל, העדיף להתאבד.
 אבל הגירסה הרשמית לא יכלה לחנוק את השמועות שסובבו את העולם כולו, ושמוקדן היה בקאהיר עצמה. שמועות אלה אמרו, בפירושו, שהמרשל בן ה-48 נרצח.

החיים בצמרת

תמונה מן הימים הראשונים של המהפכה: במכונית-שרד, נוסעת אל-נאצר ועבד-אל-חכים עאמר. אחרי סילוקו של נגיב מראשות השלטון נשארו שני החברים לבדם בצמרת השלטון של מצרים.

במאמר-ההספד היחיד שהוקרא ברדיו קאהיר — מאמרו של עורך אל-אחראם — נאמר כי עבד אל-חכים עאמר ניסה להתאבד בפעם הראשונה בליל ה-8 ביוני, כאשר התברר מה גודל התבוסה המצרית בסנין שר ההגנה, שמא-אל-דין בדראן — קולונל לשעבר, וידידו האישי של עאמר טילפן לגמאל-עבד-אל נאצר, ביקש ממנו לבוא מייד למיפקדה העליונה. "אני חושש שעאמר עלול לעשות משהו לעצמו", אמר. עבד-אל-נאצר נסע מייד מארמון הנשיאות, במאמר-ההספד היחיד שהוקרא ברדיו קאהיר — מאמרו של עורך אל-אחראם — נאמר כי עבד אל-חכים עאמר ניסה להתאבד בפעם הראשונה בליל ה-8 ביוני, כאשר התברר מה גודל התבוסה המצרית בסנין שר ההגנה, שמא-אל-דין בדראן — קולונל לשעבר, וידידו האישי של עאמר טילפן לגמאל-עבד-אל נאצר, ביקש ממנו לבוא מייד למיפקדה העליונה. "אני חושש שעאמר עלול לעשות משהו לעצמו", אמר. עבד-אל-נאצר נסע מייד מארמון הנשיאות,

ובמשך כל הלילה ישב ליד עאמר — האיש הקרוב לו ביותר עלי אדמות. "אני אשמך", חזר ואמר למרשל הארוך והמשופם, "אני אחראי לתבוסה, לא אתה."
 היתה זו ראשית ההתמוטטות של עולמם המשותף.

השניים היו ניגוד מוחלט. נאצר, הדיכטור, מכוונס בעצמו, קרירוח וערמומי. כל

עיתונאי צרפתי, שהגיע לפאריס מקאהיר יומיים אחרי ההודעה על היגורו, מסר טלפונית לכתב העולם הזה: לא צריכים לדון לפי שידורי קאהיר. למותו של עאמר היתה השפעה מהממת על דעת הקהל במצרים.
 כל עתוני קאהיר החליפו את הכותרות הראשיות שלהם. המודפסות בדרך כלל ב"אדום, בכותרת שחורה שמנה, שמסרה על מותו של עאמר. לא היה עתון שלא פירסם תמונה גדולה שלו. אל-אחראם הקדיש את כל העמוד הראשון להתאבדות.
 לא היה, כמובן, שום גילויים רשמיים של אבל. גם במקומות ציבוריים — כמו מיסגדים או מועדונים — לא נערך שום טכס-אזכרה. השלטונות מנעו זאת.

עדותו היחידה של עתונאי זה נוספה אלפי פרטים. כולם הבהירו, שמה שאירע בסוף-שבוע זה בקאהיר הוא אחת מנקודות-המפנה החשובות ביותר בתולדותיה של מצרים הנאצרית.

סופו של מס' 2

לאחיו הצעיר של גמאל, סר-הטייס חוסיין עבד-אל-נאצר.

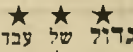
עבד-אל-נאצר הרעיב את עמו כדי לפנק את הצבא. עאמר היה הסוכן הנוסע: הוא קנה נשק, תיכנן את קרבות תימן, ניסה להשתלט על סוריה, כאשר זו היתה "החבל הצפוני של קעים".
 אבל כאשר בא המיתון הגדול של הצבא המצרי — דחה עבד-אל-נאצר את עצתו של המרשל, בימי המיתון של חודש מאי ה'אחרון, קבע עאמר כי הצבא המצרי די חזק כדי לנצח את ישראל — בתנאי שהוא יפתח ראשון בהתקפה.
 אבל הנשיא ידע, שפתיחת מלחמה על-ידי מצרים עלולה להביא עליה חורבן. גם ה'אמריקאים וגם הרוסים הזהירו אותו מפני צעד זה. לכן דחה את עצת עאמר, וקיווה שהבלוף העצום שלו יצלח.
 הבלוף נכשל, והצבא המצרי התמוטט. גנרלים וקצינים וזטרים דרשו שעבד-אל-נאצר ישא באחריות. בפעם הראשונה מאז 1952 התייצב הצבא נגד עבד-אל-נאצר. לכן הופיע בטליוויזיה והודיע שהוא מתפטר.

ואז סוף-סוף שמע את הקולות שהוא חלם עליהם כל ימיו: קולות המיליונים הי צועדים ברחובות. היה ברור לו לגמרי, כי הצבא — "חיל-החלוץ" של הפיזוטופיה של המהפכה — גמר את תפקידו המהפכני. הוא יכול לחזור לקסקרטיניו. מי שאינו מרוצה מכך יכול ללכת לעזאזל. ובראש הבלתי-מרוצים — אחי-נוכח של עבד-אל-חכים עאמר. מכאן ועד לקשירת קשר צבאי נגד הנשיא היה רק צעד קטן. עאמר עשה את הצעד הזה — ונכשל. בסיון ההתמרדות של הקצונה חוסל. אבל המצב היסודי לא השתנה: הקרע בין עבד-אל-נאצר והצבא נשאר פתוח.
 אילו היו ההמונים מלוכדים במיסגרת שלטונית, היה עבד-אל-נאצר מתגבר על ה'משבר הזה. אבל מפלגת האיחוד הסוציאליסטי רחוקה מאוד מה להיות מסוגלת למלא את תפקיד השלטון. שכן במשך 16 שנה הוצבו קציני צבא בכל המישמרות החיוניות, ומלבד הצבא והבולשת אין שום מנגנון של ממש במצרים כולה.
 מותו של עאמר חיסל את מנהיגם של ה'קצינים הבלתי-מרוצים. השאלה היא עתה: באיזה מהירות יצמח להם מנהיג חדש, ומה סיכוויי להצלחה.

אלה תוצאה, בין השאר, מהתייתמותו מאמו בהיותו בן שמונה. ואילו עאמר היה עליו, טוב-לב, מתחבר בקלות וסלחן. סיסמתו היתה מעניש — אין דבר.

הם השלימו איש את רעהו, כפי שמילו לראשונה בשנת 1942, כאשר שירתו שניהם בקודה נידחת בסודאן. מלחמת-העולם געשה אז במדיבריות לוב ומצרים, אך שני הקצינים הצעירים — שזה עתה וכו לכוכב השני של סגן — נשלחו לשמור על סכר גיבאב אל-אווליה. מעין גלות על לאומניהם היוקדת ושינאתם לאנגלים.

שם טוו את חלומותיהם על הפיכה, והחלו בתיכנון שנועד להביא אותם לשלטון כעבור עשר שנים.
 הידידות הפכה לאהבה. השניים שירתו יחד בארץ-ישראל, ב'1948. כתב עבד-אל-נאצר לאחר מכן: "כיוונו את כדורינו ל'אוייב בחפירותיו שלפנינו, אבל ליבנו ריחף מעל אדמתנו הרחוקה, שהשארונו בידי זא'בים... ידענו כי שדה-הקרב הגדול שלנו הוא מצרים!"
 כאשר בא יומם ללחום באותו שדה-הקרב היה זה רביסרן עאמר שפיקד על הגדוד אשר הסתער על מחנה המטכ"ל וכבש אותו. לקראת בוקר ה-23 ביולי, היה זה עאמר שניסח את ההודעה לעם המצרי האצילי, שבישרה את המהפכה.

ה'לוחם הגדול של עבד-אל-נאצר היה לחולל מהפכה של ממש — לא סתם הפיכה צבאית. חלום זה לא הירפה ממנו עד היום.
 כך הוא כתב בפיזוטופיה של המהפכה: "חשבתי שהעם מוכן. שדרוש רק חיל-החלוץ. חשבתי שאנחנו (החיליים) נהיה הקומנדו הזה. שתפקידנו יימשך רק מספר שעות. ושמיידי לאחר מכן תבוא הצעידה הקדושה של שורות צפופות ורעם של רגליים צור'עות. שמעתי כל זה בדמיוני... באה ה'מציאות של ה'23 ביולי. חיל-החלוץ ביצע את משימתו והסתער על מצודת העריצות. זרק את פארוק וחיכה לשורות הצפופות ש'יתקדמו בצעדן הקדושה אל היעד הגדול. חיכה זמן רב..."
 בליט כריזה, נשען מישטרו של עבד-אל-נאצר על הצבא. אבל הוא לא שכח את חלומו.
 שום דיקטטור צבאי בהיסטוריה לא מסר

השבוע האכזר
 בסוף מאי צחקו עאמר ועבד-אל-נאצר בכל פה, כשבתם עם טייסי חיל-האוויר המצרי בבירגנאפה שבסנין. הם דיברו בכחזון גמור על מלחמה ועל נצחון. כעבור שבוע התפוררו החלומות. חיילי צה"ל הצטלמו ברחובות עזה, כשהם מציינים שלל: תמונה גדולה של המרשל עאמר.

